

HAZİNE'YE KAYNAK OLUŞTURMA ÇABASI OLARAK YORUMLANIYOR

Doğalgaz zamlarının devamı gelebilir

DOĞALGAZ fiyatları 2018'den bu yana konutlarda yüzde 64 pahalandı. Zamlar hükümetin Hazine'ye kaynak yaratma çabası olarak yorumlanıyor. Bütçede açık arttıkça, yıl sonuna kadar yeni zamlar gelebilir. Doğalgaza önce 31 Temmuz'da ardından da 31 Ağustos'ta olmak üzere üst üste 2 kez yüzde 14,9'luk zam yapılması, hem hane halkının hem de üreticinin

enerji faturasını kabartacak. Petrol Mühendisleri Odası Enerji Politikaları Çalışma Grubu Başkanı Necdet Pamir'e göre, yanlış enerji politikaları ve enerjide aşırı dışa bağımlılık, küresel piyasalarla uyumlu olmayan bu zam dalgasının en önemli nedenleri. Bununla birlikte artan bütçe açığı dolayısıyla Hazine'nin kaynak ihtiyacı da doğalgaz zammının arkasındaki yatan nedenler. **12'de**

Doğalgaz zamlarının devamı gelebilir

Hükümet zam değil vergi koyuyor

DW Türkçe'ye konuşan Ekonomist Mustafa Sönmez'e göre, doğalgaz zammını bir tür 'vergi-kümetin tıpkı sigara ve alkol ürünlerine yaptığı aşılardan vergi tahsil ettiğini öne sürüyor. Ekonomist, "İçki veya sigarayı azaltabilir ya da bırakabilirsiniz ama doğalgaz açısından böyle bir şey söz konusu vazgeçemeyeceği bir madde. Bu nedenle kış kendini hissettirmeye başlayınca oluşacak kabarmış faturalar, toplumun pek çok kesiminde tepkiye neden olacaktır" dedi.

Doğalgaz fiyatları 2018'den bu yana konutlarda yüzde 64 pahalılandı. Zamlar hükümetin Hazine'ye kaynak oluşturma çabası olarak yorumlanıyor. Bütçede açık arttıkça, yılsonuna kadar yeni zamlar gelebilir

DOĞALGAZA önce 31 Temmuz'da ardından da 31 Ağustos'ta olmak üzere üst üste 2 kez yüzde 14,9'luk zam yapılması, hem hane halkının hem de üreticinin enerji faturasını kabartacak.

Makine Mühendisleri Odası'nın Enerji Bakanlığı ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) verilerini baz alarak yaptığı çalışmaya göre, Aralık 2017'den Eylül 2019'a kadar geçen süreçte doğalgaza konutlarda yüzde 64, büyük sanayi kuruluşlarına yüzde 120, elektrik santrallerine ise yüzde 110 zam geldi.

7 aylık açık 70 milyara dayandı

2019 başından bugüne kadar geçen sürede ise konutlara gelen zam oranı yüzde 41. Büyük sanayi kuruluşlarına yüzde 15 ve elektrik üretiminde kullanılan doğalgaza yüzde 3 zam yapıldı. Geçen yıl 100 metrekaresel bir hane nin ortalama yıllık doğalgaz gideri ise

bin 220 lira olarak gerçekleşti. 2019 yılında yapılan zamların ardından bu tutarın bin 720 liraya çıkacağı hesaplanıyor. Petrol Mühendisleri Odası Enerji Politikaları Çalışma Grubu Başkanı Necdet Pamir'e göre, yanlış enerji politikaları ve enerjide aşırı dışa bağımlılık, küresel piyasalarla uyumlu olmayan bu zam dalgasının en önemli nedenleri. Bununla birlikte artan bütçe açığı dolayısıyla Hazine'nin kaynak ihtiyacı da doğalgaz zammının arkasında yatan nedenler. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre, 2018 yılı ocak-temmuz döneminde 45 milyar lira açık veren bütçe, 2019 yılı ocak-temmuz döneminde 68.7 milyar lira açık verdi. Bütçe açığını dengelemek için Temmuz ayı sonunda Merkez Bankası'na ait ihtiyaç akçesinin yarısına karşılık gelen 21 milyar lira de Hazine'ye aktarıldı.

Ancak bütçe açığındaki artışın sürmesi, yeni kaynak ihtiyacını tekrar ortaya çıkaracak. Bu noktada doğalgaz

zamları önemli bir işlev görüyor. Pamir, dolar kurunda bir önceki yıla göre artışın, ithalat fiyatlarında artışa neden olabileceğine katılıyor ama buna bir ek getiriyor: "Hükümet, zam ihtiyacının dolar kurundaki artıştan doğduğunu söyleyebilir. Ama kurdaki artışın da hükümetin yanlış ekonomi ve dış politikası nedeniyle ortaya çıktığını biliyoruz. Bütçede sıkıntılar sürdüğünce, yılsonuna kadar hem doğalgaz hem de elektrikte yeni zamlar olabilir" dedi.

Sanayici tepkili

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, konuya ilişkin yaptığı açıklamada, zam kararının sanayicilerle fikir alışverişi yapılmadan hayata geçirilmesine karşı çıktı. Zamların gece yarısı ve hafta sonlarına denk getirilmesini de üzücü bulduklarını söyleyen Bahçivan, zamların üretim ekonomisini zarar verebileceği ve destek oldukları enflasyonla mücadele programı ile de bağdaşmadığı görüşünde.

Doğalgaz zammı üzerine açıklamalar

AROLAT'TAN
Osman Arolat

osman.arolat@dunya.com

BOTAŞ'ın ağustos ayı başında yaptığı yüzde 14.97'lik zammın ardından 1 Eylül 2019'da da yüzde 14.90 oranında ikinci bir zam yapmasına ilk tepki **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Son doğalgaz zammı enflasyonla mücadele programı ile bağdaşmıyor" açıklamasıyla geldi. Ardından tepkiler birbiri ardından sıralandı.

Makine Mühendisleri Odası Başkanı Yunus Yener, BOTAŞ'ın yıl başından bu yana yaptığı zamlarla konutlarda ve küçük **sana-yi** sitelerinde kullanılan doğalgazın fiyatını yüzde 40.63 arttığını belirterek, Ankara için ortalama aylık bireysel ısınmada konut başına 125 metreküp doğalgaz kullanıldığını, aylık doğalgaz faturasının 233 lira 75 kuruşa yükseldiğini söyledi. Asgari ücretlinin doğalgaz, elektrik, su için aylık ödemesinin 470 lira 72 kuruş ile aldığı ücretin yüzde 23.30 seviyesine geldiğini de dile getirdi.

Yener, yoksulluk ve yoksunluğun ciddi bir sorun olduğunu belirterek dar gelirli sorauna çözüm için şu önerilerde bulundu:

- ✓ Temel ihtiyaç olan doğalgaz fiyatındaki yüzde 18 KDV oranı yüzde 1'e indirilsin.
- ✓ 150 kilovat elektrik yardım kapsamı genişletilsin.

- ✓ Kömür yardımı yerine doğalgaz desteği sağlansın.
- ✓ Yerel yönetimler düşük gelirli gruplara ücretsiz su versin.
- ✓ Kamusal kaynaklardan sağlanan desteklerin kötüye kullanılmasını önlemek için denetim yapılsın.

2018 yılında BOTAŞ toplam 53 milyon metreküp doğalgaz kullandırmış. EPDK verilerine göre bunun yüzde 25.75'i konutlarda harcanmış. **Sanayide** kullanılan yüzde de aşağı yukarı o kadar olmuş. Ayrıca çevrim santralleri gibi alanlarda kullanılanlar da var...

Denizli **Sanayi Odası** açıklamasında, "Hafta sonu duyurulan doğalgaz zammı her ne kadar yüzde 14.90 olarak lanse edilmişse de fiyat artışı tüm abonelere uygulanmamıştır" denilerek, 2. Kademe 300 bin metreküp üzerinde yıllık doğalgaz kullananlara zam yapılmamıştır" bilgisi veriliyor. Denizli **OSB**'de 300 bin metreküp üzerinde 19 firmanın tespit edildiği açıklanıyor. Başkan Müjdat Keçeci'nin açıklamasında, "Her ne kadar bu zam, büyük **sana-yicileri** etkilemese de esnafın ve küçük **sanayicilerin** bu zamdan etkileneceği aşikardır" deniliyor.

Açıklamalardan öğreniyoruz ki, BOTAŞ'ın üst üste 2 ayda yaptığı doğalgaz zammı ağırlıklı olarak küçük **sana-yi**, esnaf ve konutlarda etkisini gösterecek. Bu da iktidar sözcülerinin erken seçim öncesi doğalgazda indirim içeren söylemlerinin tam aksine bir sonucun geliştiğini gösteriyor.

**İÇ TALEPTE
CANLANMA
BAŞLADI**

Faiz indirimi piyasaya yansıdı

MÜSİAD faiz indirimlerinin ağustosta enflasyona yansıdığını açıkladı. MÜSİAD Başkanı Abdurrahman Kaan, "Faiz indirimi, iç talebin canlanmasına yönelik etkileri bakımından ve enflasyon oranı üzerinde etkili olmuştur" dedi.

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamlarına ilişkin açıklama yaptı.

TÜM ALANLARDA ARTIŞ KAYDEDİLDİ

Türkiye ekonomisinde reel sektöre yönelik ivme kaybının hafiflemesinin ağustos ayına ilişkin

tüketici fiyatlarına da olumlu yansıdığını aktaran Kaan, "Nitekim bu dönemde Merkez Bankası tarafından açıklanan imalat sanayii kapasite kullanımı ve reel kesim güven endekslerinde artış kaydedilmiş, ayrıca İSO'nun açıkladığı PMI ve MÜSİAD Satınalma Müdürleri Endeksinde de gözle görünür toparlanmalar

gerçekleşmişti. Bu bağlamda tüketici fiyatlarındaki yıllık bazda artışının yüzde 15,01 seviyesine gerilemesi, yılın üçüncü çeyreğine yönelik olumlu bir tablo sunmaktadır" değerlendirmesinde bulundu.

DEVAM EDECEK

Döviz kurunda

ciddi oranda istikrar sağlanmasının dikkat çektiğini dile getiren Kaan, şunları kaydetti: "Türkiye ekonomisi, yeniden rayına oturmuş ve hızlı bir şekilde dengelenme sürecine girmeyi başarmıştır. Faiz indirimi kararı ve bunun piyasa faizlerine hızlı bir şekilde yansımış olması da iç talebin canlanmasına yönelik etkileri bakımından, enflasyon oranı üzerinde oldukça olumlu bir gelişme olmuştur. Faiz indiriminin devam edeceğini ve reel sektöre; dolayısıyla da hem üretici hem tüketici fiyatlarına olumlu yansımalarının süreceğini tahmin ediyoruz."

Abdurrahman Kaan

Kaan: Faiz yükünü asgari tutmalıyız

MÜSTAKİL Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamlarına ilişkin yazılı bir değerlendirme bulundu.

Türkiye ekonomisinde reel sektöre yönelik ivme kaybının hafiflemesinin ağustos ayına ilişkin tüketici fiyatlarına da olumlu yansıdığını aktaran Kaan, "Nitekim bu dönemde Merkez Bankası tarafından açıklanan imalat **sanayi** kapasite kullanımı ve reel kesim güven endekslerinde artış kaydedilmiş, ayrıca **ISO**'nun açıkladığı PMI ve MÜSİAD Satınalma Müdürleri Endeksinde de gözle görünür toparlanmalar gerçekleşmişti. Bu bağlamda tüketici fiyatlarındaki yıllık bazda artışının yüzde 15,01 seviyesine gerilemesi, yılın üçüncü çeyreğine yönelik olumlu bir tablo sunmaktadır. Faiz indirimlerinin önümüzdeki dönemde de hem üretici hem de tüketici fiyatlarına olumlu yansımalarının sürecini tahmin ediyoruz" ifadelerini kullandı. ■ AA